

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

PANSARBÅTEN "SVERIGE" PÅ STOCKHOLMS REDD. — FOTO. G. HEURLIN, STOCKHOLM.

19:DE ÅRG.

DEN 14 JULI 1918

N:o 41

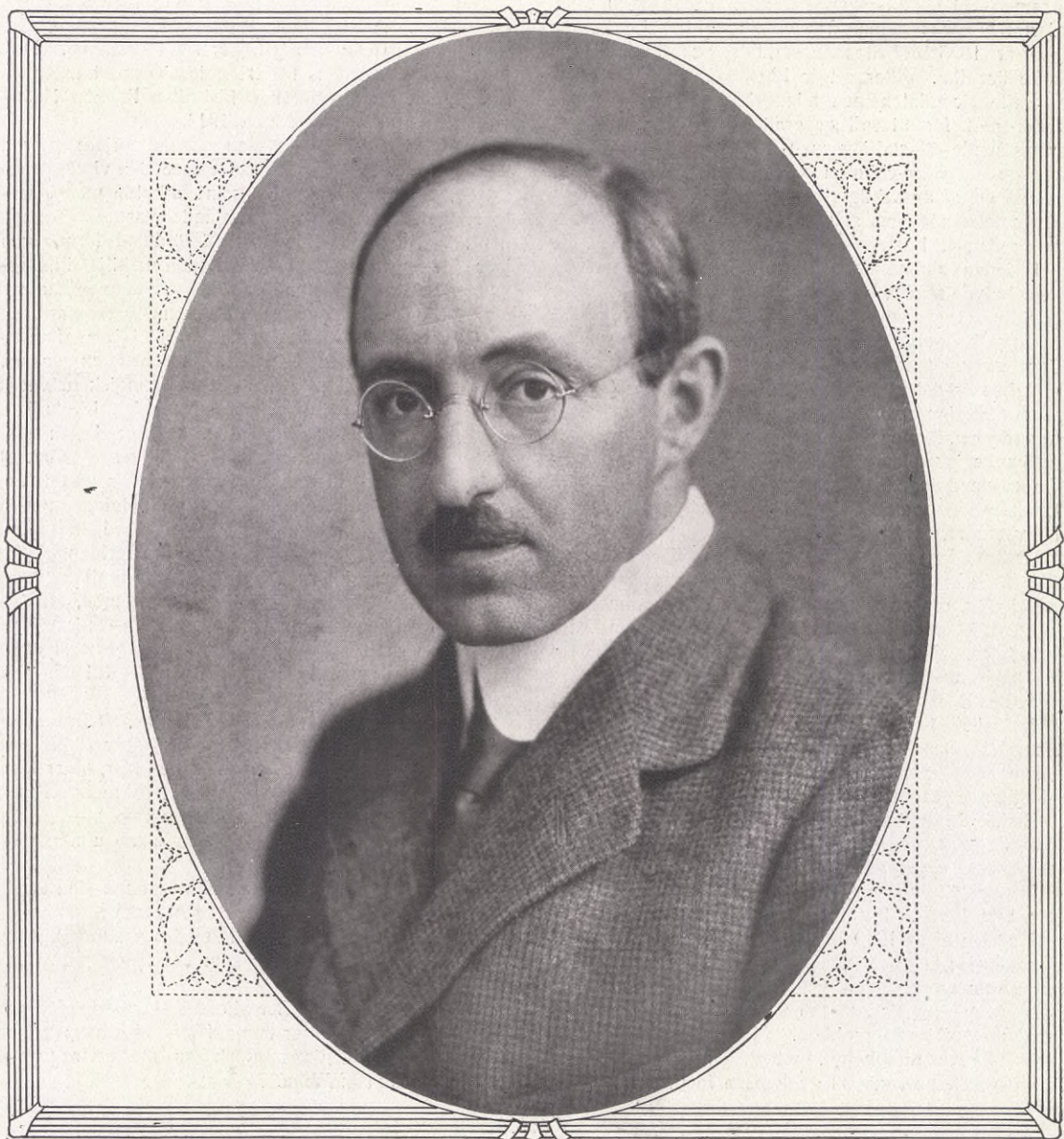

Foto. Jønger, Sthlm.

Udd: Ernst Sjöberg

Carl Benedicks

Bland de många utmärkta naturforskare, hvilka för närvarande göra det svenska namnet heder på den internationella vetenskapens område, intager den man, hvars bild i dag upptager H. 8. D:s första sida, ett framstående rum.

Särskildt på det metallografiska området intager professor Carl Benedicks en så framstående plats, att det hälsades med synnerlig tillfredsställelse, då det blef känt, att genom sammanskott af den svenska järn- och metallindustrin ett metallografiskt forskningsinstitut kunnat upprättas vid Stockholms högskola, för hvilket han designerats till ledare.

Carl Axel Fredrik Benedicks är född i Stockholm den 27 maj 1875 samt son till brukspatron Edvard Otto Benedicks och hans maka i andra giftet Sophia Elisabeth Tholander. Fädernesläkten, som härstammar från Tyskland, inkom hit i landet i slutet af 1700-talet: dess äldste svenske medlem var Gustaf IV Adolfs hofjuvelerare. Efter att år 1893 ha aflagt mogenhets-examen vid f. d. Beskowska skolan i Stockholm, kom Carl Benedicks samma år som student till Upsala, där han år 1896 blef filosofie kandidat och år 1902 filosofie licentiat. Efter att år 1904 ha kompletterat sin filosofie licentiatexamen aflade han samma år disputationssprof för filosofiska graden på en synnerligen framstående afhandling med titel "Recherches physiques et physico-chimiques sur l'acier au carbone", hvaraf ett af de viktigaste kapitlen (om elektriska ledningsmotståndet hos stål och rent järn) dock publicerats redan år 1901.

I denna afhandling uppnådde han ett flertal nya och betydelsefulla resultat, för hvilka det dock icke är lätt att redogöra i allmänfattlig form, allra minst på det begränsade utrymme som här står till buds. Som exempel må blott anföras följande. För rena metaller är gradet elektriska ledningsmotståndet (förhållandet mellan spänning och däraf resulterande ström hos en cm.-tärning) jämförelsevis ringa, likaledes för en mekanisk blandning af tvänne metaller; om däremot blandningen är riktigt finfördelad, så att man kan tala om homogen lösning af de bägge metallerna i hvarandra, är ledningsmotståndet mycket högre. Benedicks fann nu bland annat en enkel formel, med ledning, af hvilken man kan beräkna huru stort motståndet är, om en främmande metall förekommer homogent blandad med järnet, hvilken formel fått stor betydelse. Vidare ådagalade han befintligheten af kolloida suspensioner i vissa kol-järn-legeringar.

Sedan Benedicks år 1904 blifvit förordnad till docent i fysikalisk kemi i Uppsala, fortsatte han med stor framgång sina fysikaliska och metallografiska forskning och utnämndes år 1910 till professor i fysik vid Stockholms högskola.

Bland de undersökningar Benedicks här utfört är det särskildt en, som tilldragit sig äfven en större allmänhets uppmärksamhet, nämligen den, som ledde till framställning af meteorjärn för första gången, på konstgjord väg. Härmed tillgick sålunda.

I början af år 1910 hade i nordligaste Norrland vid Muonionalusta nära finska gränsen gjorts fyndet af en järnmeteorit, den första i Sverige funna, hvilken blef anledning för svenska vetenskapsmän att syssla med meteorjärnets problem. Meteoriten förvärfvades af dr. Hjalmar Lundbohm, hvilken donerade densamma till Uppsala universitets geologiska institution. Enligt

en redan i Kiruna gjord analys höll detta meteorjärn 8,6 proc. nickel. En närmare undersökning utfördes af institutionens föreståndare, prof. A. G. Högbom, som därom höll ett föredrag i Geologiska Sektionen i Uppsala den 7 mars 1910. Under en därpå följande diskussion framhöllos de märkliga, men gåtfulla resultat i afseende på meteorjärnets sammansättning och beskaffenhet hvartill utländska forskare kommit. Benedicks, som var närvarande, åtog sig då att till nästa sammanträde hålla ett föredrag om meteorjärnsproblemet ur metallografisk synpunkt.

Ehuru den franske ingenjören Floris Osmonds teori i ämnet verkat öfvertygande på honom, är det lätt att inse, att ett påtagligt bevismaterial var högeligen önskvärdt. Anstalter träffades omedelbart för att med ledning af Osmonds teori genomföra en första syntes af meteorjärn; redan det andra försöket slog så väl ut, att när efter tio dagar Geologiska Sektionen hade sitt nästa sammanträde (17 mars 1910), illustrerades föredraget med objektiv mikroprojektion af ett syntetiskt meteorjärn. Att i detalj redogöra för denna syntes, förbjuder ämnets svårfattlighet för lekmannen. Den intresserade hänvisas till Benedicks' egen intressanta redogörelse i den utmärkta tidskriften *Populär Naturvetenskaplig Revy*, årgången 1914.

Af de vid framställningen af meteorjärn gjorda iakttagelserna drog Benedicks vidare den viktiga slutsatsen, att i teknikens långsamt afkylda nickel-järnlegeringar meteorjärnets beståndsdelar förekomma utskilda, men utskilda i så finfördelad form, som 'kolloid suspension', att de ej kunna urskiljas i mikroskopet. Alldeles samma är förhållandet med härdadt och anlöpt verktogsstål: i detsamma förekommer en dylik kolloid suspension af järnkarbid i järn, af ultramikroskopisk storhetsordning. Det var en ganska oväntad synpunkt, som härigenom framgick ur dessa meteorjärnsstudier. Nickeljärn användes i tekniken på grund af sin utomordentliga seghet; likadant är förhållandet med härdadt och anlöpt verktogsstål. I bägge dessa fall finnes sålunda anledning att tala om ett kolloidalt tillstånd — hög finfördelning, men ej verklig lösning — hos det i järnet inblandade ämnet. Nu äro äfven en del af dem organiska världens kolloider utomordentligt sega. Det är ju, såsom Benedicks framhåller, ett ganska märkligt förhållande, att den nutida teknikens oorganiska "senor" — nickeljärn, seghärdad ståltråd — och djurkroppens senor tyckas, åtminstone delvis, kunna ha liknande tillstånd att tacka för sin stora seghet.

Det må i detta sammanhang tilläggas, att Benedicks är i besittning af framstående egenskaper äfven som skriftställare. Historisk öfverblick, en klar, öfverskådlig framställningskonst och en vetenskaplig fantasi, som gifver vyer med den vidaste horisont — se där egenskaper, som i detta hänseende äro utmärkande för honom.

Redan år 1900 fick Benedicks mottaga sina första vetenskapliga utmärkelser. Bergstedtska belöningen och halfva den Edlundska tilldelades honom då. Med åren ha de blifvit flera än som här lämpligen kunna uppräknas.

Sedan år 1899 är Benedicks i äktenskap förenad med Cecilia af Geijerstam, dotter af brukspatronen Carl Fredrik af Geijerstam och hans maka Sara Lovisa Ebba Eleonora af Wirsén.

KORUM Å STORA TORGET.

General *Harald Hjalmarson*, den nyligen från Finland återkomne och i Sverige med stora högtidigheter mottagne chefen för den ärofulla Svenska brigaden, fyller den 14 juli 50 år.

Harald Ossian Hjalmarson är född i Stockholm och son af kaptenen vid Ålfsborgs regemente *Hjalmar Andersson* och dennes maka född *Richnau*. År 1889 blef *H.* underlöjtnant vid Norra skånska infanteriregementet, löjtnant 1895 och kapten 1905. Efter att från år 1911 ha tjänstgjort som öfverste och chef vid persiska gendarmeriet och där på grund af framstående militära egenskaper ha utnämnts till general år 1913, blef *H.* major vid Västmanlands regemente 1914, och vid Första lifgrenadiärregementet 1915 samt erhöil år 1916 utnämning till öfverstelöjtnant vid Upplands infanteriregemente.

I mars år 1918 — kort före de stora stormningarna vid Tammerfors — utnämndes öfverste *Hjalmarson* till chef för Svenska brigaden. Om det lysande hjältemod våra svenska krigare under sin tappra och framstående ledning visade behöfver här icke erinras — den Svenska brigadens bragder och dess chefs ära höra redan historien till.

Foto. Sjöqvist, Örebro

GENERAL GUSTAF UGGLA FÖRRÄTTAR PRISUTDELNINGEN.

Öfverst t. v. landshöfding *Bergström*. Främst synes eröfraren af *Lifregementets* grenadierers officerares hedspris.

Årets sedvanliga stora riksskyttetäfling, som försiggått i Örebro sedan den 27 juni kunde söndagen den 30 juni högtidligen avslutas med synnerligen vackra resultat. Till densamma hade anmälts 1,853 skyttar. Under de dagar täflingarna pågingo lefde staden i en verklig fäststämning, med intensivt intresse följande täflingarnas utgång. Efter avslutningen på söndagen, mästerskyttarnas dag, hölls korum på Stora torget. Under den fosterländska fästen på lördagen afsändes telegram till konungen, kronprinsen och prins *Eugen*, hvilka under söndagens lopp besvarade desamma.

*

Text till bild å sid. 653.

I juli gick den beslutade sammanslagningen af Rikstelefon och Stockholms telefons nät i verkställighet och samtidigt öfverflyttade den vid Stockholmstelefon anställda personalen till *K.* telegrafverket. Med anledning däraf tilldelades densamma af *A.-B.* Stockholmstelefon gratifikation af ett alldeles enastående stort artadt omfång, aktier i bolaget jämte en extra månadslön till sammanlagt omkr. 3 mill. kronors värde. Samtidigt afgick direktör *K. Fr. Wincrantz* från sin chefbefattning inom telefonbolaget och fick på den grund mottaga hela personalens varmhjärtade hyllningar. Första gradens tjänstemän uppvaktade med ett cigarskrin af drivvet silver, telefonisterna med en ståtlig silverskål och från reparatörerna öfverlämnades en kristallvas, fylld med rosor och åtföljd af ett skriftligen framfördt värdsamt tack för den humana behandling de alltid åtnjutit från direktör *Wincrantz* sida. Stockholmstelefonens tjänstemannaförening har beslutit kalla direktör *Wincrantz* till sin första hederledamot.

Till direktör *Wincrantz* efterträdare har utsetts öfveringenjör *Carl Hallén*, mångårig tjänsteman i Stockholmstelefon och kommer Stockholmstelefon under hans ledning att utgöra en särskild afdelning af telegrafverket och löf öfrigt skötas precis som hittills.

Foto. Sundbeck, Grenna.

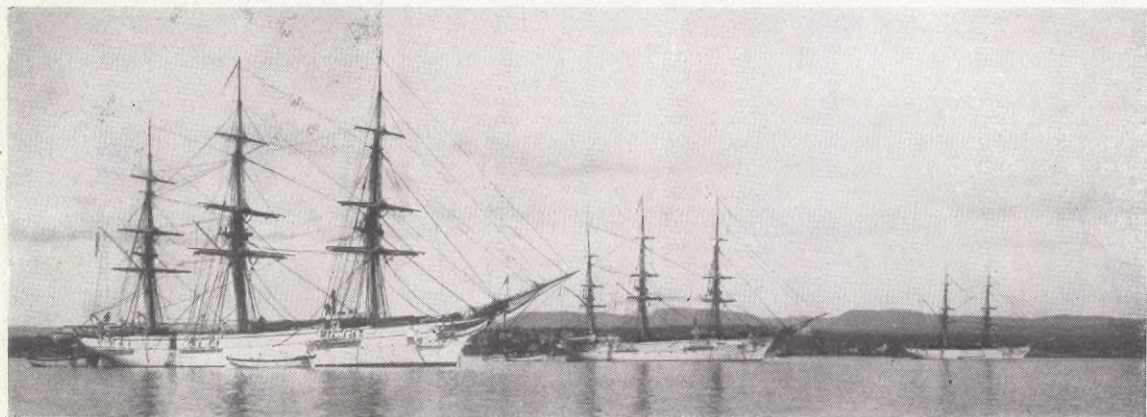
GENERALEN I FINSKA ARMÉN *H. O. HJALMARSON*. 50 år den 14 juli.

Foto. Bovy Meesch, Kiruna.

Kliché. Kem. A.-B. Denat Silversparre, Salm-Gbg.

MIDSOMMAR I ABISKO. Öfverst t. v.: Midnattssolen vid Torne Träsk; i. h.: Dans kring mördstäng. Nederst: På Turiststationens salsveranda precis kl. 12 på midsommarnatten. — Text å sid. 554.

Efter fotografi

DE SVENSKA SKEPPSGOSSEFARTYGEN JARRAMAS, NAJADEN OCH GLADAN PÅ BESÖK I KRISTIANIA.
Text å sid 651.

Kliché. Kem. A.-B. Denat Silversparre, Salm-Gbg.

1. VY AF OBSERVATORIETS HUFVUDBYGGNAD, tagen från södra sidan. I tornet står stora refraktorn uppställd.

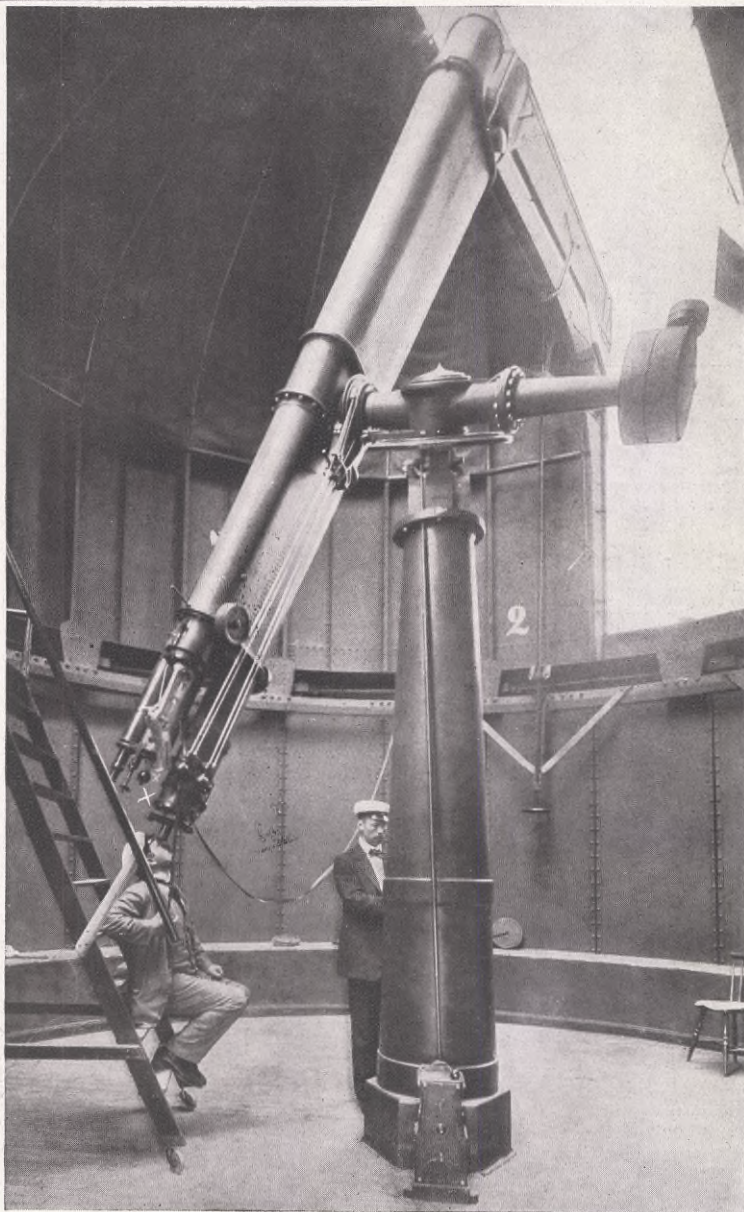
2. STORA REFRAKTORN. Dubbel tub, af hvilka den ena användes för fotografiska ändamål. Å den öfre (fotografiska) tuben synes en spektrograf (X) som nu användes för undersökning af den nya stjärnans spektrum.

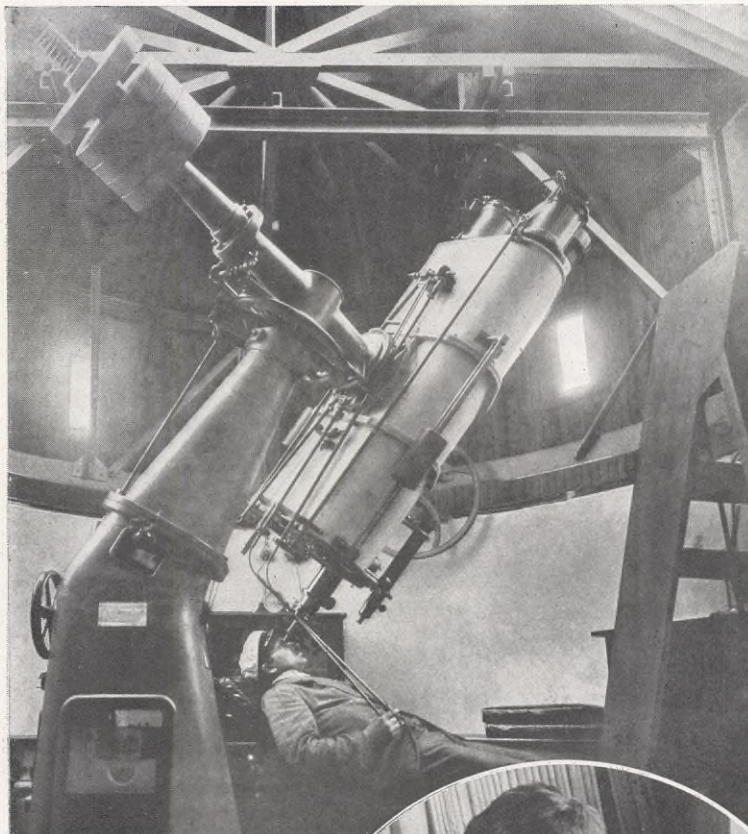
Fotos. för H. 8. D. af fotograf Finn. Upsala.

Den nya stjärnans oförutsedda och plötsliga uppflymmande på himlen har väckt stort uppeende icke bara bland astronomerna utan äfven hos den stora allmänheten, hos personer af alla stånd och yrken. Underligt vore det väl också, om så ej blifvit fallet, det fruktansvärda talet om solarnas sammanstötningar och världarnes undergång måste hos hvar och en, som något tänker, väcka intresse och eftertanke. För de flesta har det blifvit en påminnelse om, att det finnes någonting *utom* vår lilla värld, något väldigare i sina mått och sublimare än alldagligheterna på jordytan. Faktum är, att nu hela den tänkande och intresserade allmänhetens blickar äro riktade på företrädarne för den himmelska vetenskapen och deras ifriga forskningar öfver den timade världskatastrofen långt där ute i rymden.

Mycket har redan skrivits om den nya himlaföreteelsen och de underbara händelser ute i världsrymden, på hvilka denna utgör det synliga beviset. Ännu mera kommer väl att skrivas, helt säkert skall både de vetenskapligt bildade och den stora allmänheten med tiden finna riklig näring för sitt intresse i denna sak. Hvad däremot dagspressen och tidskrifter troligen icke komma att erbjuda men just för de astronomiskt mindre kunnige bör vara

af största intresse, är en allmän föreställning om de redskap eller instrument, hvarmed forskningarne af den nya stjärnan och beskådan det af rymdens alla underbara fenomen företages. Hvar 8 Dag har velat öka allmänhetens intresse för den astronomiska vetenskapen och dess förståelse af publikationerna om den nya stjärnans utforskande genom att införa en serie bilder från vårt lands största och äldsta astronomiska observatorium, universitetsobservatoriet i Upsala. Detta observatorium deltaget med synnerlig ifver i det vetenskapliga forskningsarbetet å Nova Aquilae 3, och, som bekant, var det till

3. ASTROGRAFEN, anskaffad 1914 till större delen med tillhjälp af medel som donerats till Observatoriet af en gifvare, som önskat vara okänd. Detta instrument är uppställt i ett särskildt torn i observatorieträdgården.

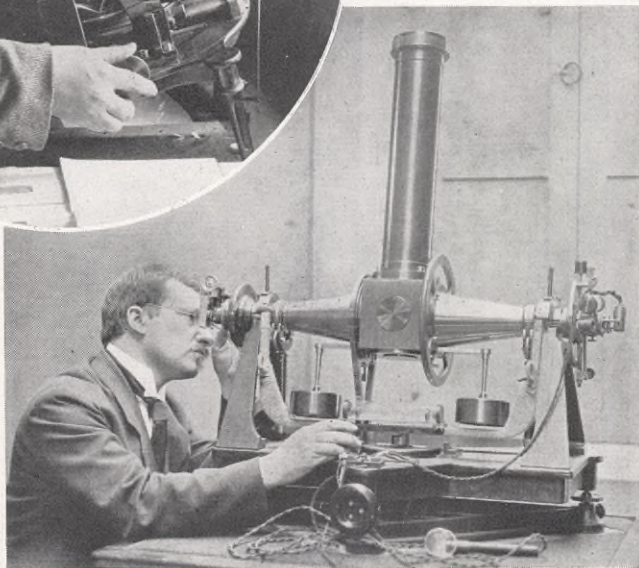
detta författaren först lämnade meddelandet pr rikstelefon om sin upptäckt.

Observatoriet grundlades af Anders Celsius år 1739, men dess nuvarande plats och huvudbyggnad daterar sig blott sedan 1853. En exteriör af huvudbyggnaden se vi å fig. 1. I tornet å taket står stora refraktorn (fig. 2), observatoriets största instrument, uppställt. Denna är den största astronomiska kikare, som finnes, icke blott i Sverige utan i hela Norden; Norge, Danmark, Finland inräknade. Den är dubbel, består af två tuber, som vi se. Den ena tuben är afsedd för fotografiska ändamål, den andra för visuella (= för ögat). I slutet af den fotografiska tuben sitter en s. k. spektrograf (utmärkt med ett kors), en apparat, hvarmed man nu hvarje natt fotograferar den nya stjärnans spektrum. Järnpelaren, som uppbär instrumentet, hvilat på en stor betongpelare, hvilken i sin ordning går tvärs igenom alla våningarne och tvärs igenom markens sand- och lerlager ända ned till hälleberget, på hvilket den hvilat säkert. Denna solida uppställning, som hvarje större astronomiskt instrument måste ha, är nödvändig för att hålla

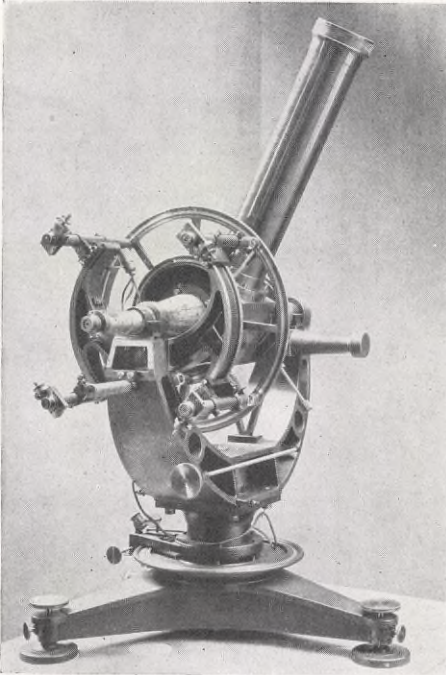
4. PASSAGEINSTRUMENTET, ett instrument hvarmed man noggrant bestämmer tiden. Vid instrumentet: amanuensen doktor Lundmark.

5. FRÅN REFERENSBIBLIOTEKET. Repsolds apparat för uppmätning af fotografiska plåtar.

instrumentet fritt från alla störande skakningar. Vid foten af järnpelaren står, som synes å bilden, urverket, hvilket drivet kikaren i takt med himlahalvfvetts gång. Kikaren kan kring sina bägge axlar ställas in på hvilken punkt af himlen som helst. Kikarens dimensioner äro följande: längd: mellan 5 och 6 meter; objektivlinsernas diameter: 36 cm. (vis.) och 33 cm. (fotogr.), största förstoringsförmåga 1050 ggr. Kostnad (år 1893): c:a 70,000 kr.

Till jämförelse må nämnas motsvarande siffror för den ena af Europas bägge största refraktorer, den å observatoriet i Potsdam i Tyskland. Detta instruments längd är nära 13 meter, objektivlinsernas diameter: 80 cm. (fotogr.) och 50 cm. (vis.); kostnad: c:a 250,000 kr. Världens största refraktor, som finnes å Yerkesobservatoriet nära Chicago i Amerika, är i längd nära 20 meter och har en objektivlins af 102 cm. Världens allra största astronomiska instrument äro däremot icke refraktorer utan spegteleskop, de tvenne största med paraboliskt slipade speglar på resp. 150 cm. och 250 cm. i diameter befinna sig å Mount Wilson observatoriet i Californien. De tre sistnämnda instrumenten äro tillkomna genom stora donationer af amerikanska mångmillionärer. Vi se alltså att

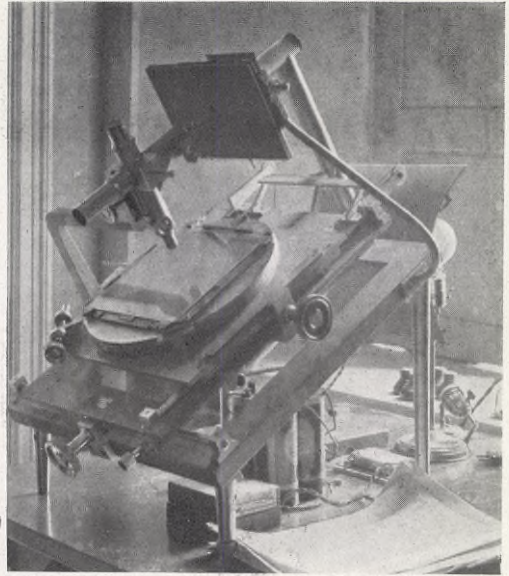

Efter fotografi
6. VERTIKALCIRKEL, ett instrument, hvärmed man noggrant fixerar himlakropparnes läge på himlen.

längsta tubens längd (den vis.) nära 2 meter, objektivlinsernas diametrar: 16 centimeter (vis.), 15 centimeter (fotogr.). Kostnad 12,000 kr., d. v. s. 4,000 kr. pr tub.

Astrografen tillkom år 1914 genom en donation och fyllde en brist, som förut varit svårt kännbar. Donatorn har önskat vara okänd. Han kan emellertid glädja sig åt, att sällan har världen sett ett exempel, där en summa penningar

placerats bättre än i detta fall. Astrografen är observatoriets utan jämförelse mest använda instrument, och i betraktande af dess ringa storlek, är det högeligen förvånande att höra om-

Efter fotografi
7. FRÅN RÄKNEKAMMAREN. Mikrofotometer enligt Haartmanns princip, nu använd vid de stellarstatistiska arbeten öfver stjärnfördelningen i Vintergatan, som för närvarande pågå vid Observatoriet.

7. FRÅN RÄKNEKAMMAREN. Mikrofotometer enligt Haartmanns princip, nu använd vid de stellarstatistiska arbeten öfver stjärnfördelningen i Vintergatan, som för närvarande pågå vid Observatoriet.

våra egna observatoriets instrumentella resurser i jämförelse med utlandets äro synnerligen små. Men så har inte heller den astromiska vetenskapen i Sverige hittills hugnats med mäcenaters välvilja, så när som på ett exempel. Detta exempel se vi å fig. 3, den s. k. astrografen, observatoriets modernaste instrument. Detta består af tre tuber, två fotografiska (de bägge öfre) och en visuell (den understa), förenade inom samma järnmantel. Dimensionerna äro:

8. VRÅ AF BIBLIOTEKET. I biblioteket stå bland annat uppställda en del af de äldre instrument, som finnas kvar från det gamla af Celsius 1739 byggda observatoriet (vid Svartbäcksgatan) i Upsala. Förutom två stjärnglober synas på bilden ett spegteleskop, en kvadrant och en längre astronomisk tub. Bibliotekets samling af äldre vetenskapliga böcker torde vara en af de värdefullaste i världen.

KONUNGAPARETS RESA.

Foto. Rydberg, Arvika.

I ARVIKA. KONUNGAPARET MOTTAGES UNDER ÄREPORTEN.

Klone: A.-B. Bengt Nilqvistsparre, Sklm-Gbg.

En korrespondent i Torsby meddelar oss från konungabesöket i Värmland följande:

Torsby vid den sägenväfda Frykens norra strand är alltid en pärla, men mera skimrande än vanligt tedde det sig den 3 juni, till hvilken dag konungen och drottningen tillkännagifvit sitt besök. Efter flere dagars strömmande regn och rykande storm hade molnen sopats från himmelsvalvet, och solen log sitt vänligaste leende öfver fladdrande flaggor och hopar

af högtidsstämda och fästklädda människor, hvilka redan vid 5-tiden på aftonen hade flockats på stora torget i afvaktan på de kungliga bilernas ankomst. Väntan blef emellertid rätt lång, ty öfverallt på konungaparets väg hade man velat hälsa dem, och detta åstadkom, att klockan blef bortåt 8 innan signalen gafs.

Under en ståtlig äreport gled bilerna fram och stan-

Forts. å sid. 654.

Foto. Pehrson, Torsby.

I TORSBY. KYRKOHERDE BROMANDER HÄLSAR KONUNGAPARET.

Klone: A.-B. Bengt Nilqvistsparre, Sklm-Gbg.

1—5. FRIHERRE CARL CEDERSTRÖM SOM FLYGARE. 1. En flygning i Gefle i juli 1911. — 2. Med sitt nya Blériot-monoplan på flygplatsen på Amager i och för den första flygningen öfver Sundet 1910. — 3. I Stockholm 1911. 4. I Stockholm med sitt nya monoplan 1912. — 5. Apropning af flygmotor vid fabriken i Södertelje 1914.

Efter fotos.

Vidstående bild: MARINFLYGAREN, KAPTEN C. G. KROKSTEDT.

Det svenska flygvapnet har på sistone träffats af den ena svåra förlusten efter den andra. Åtskilliga omständigheter tyda på att ytterligare en stor flygolycka måste inskrivas i raden till de många andra — denna gång drabbande två af våra allra förnämsta

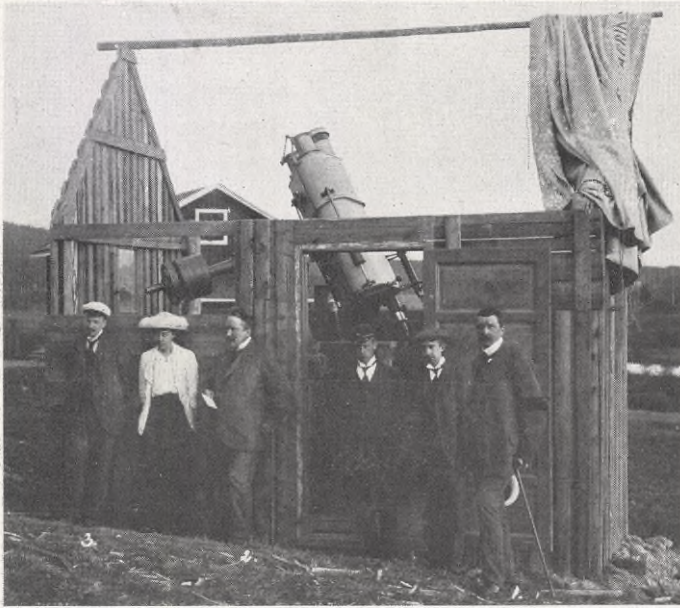
flygare friherre Carl Cederström och kaptan C. G. Krokstedt. Dessa, som tidigt på morgonen den 29 juni startade från Furusund för att öfverföra ett af finska staten beställt och af Nordiska aviatikbolaget i Stockholm levererat hydroaeroplan, ha sedermera ej afhörts.

Vid starten hade de båda flygarna uttalat sin afsikt att under färden öfver följa stora segelleden. Som sedan dess inte den minsta underrättelse afhörts, och de expeditioner, som utsändts såväl af vedtebåtar från Sverige som af båtar och flygmaskiner från Finland i och för efterforskningar i åländska

Forts. å sid. 654.

DET AF FLYGARNE ANVÄNDA HYDROAEROPLANET, återgifvet i förg. n:r men här i förstoring ånyo reproduceradt med anledning af dess förolyckande.

EN BILD FRÅN SOLFÖRMÖRKELSEEXPEDITIONEN FRÅN UPSALA OBSERVATORIUM I ÄNGERMANLAND ÅR 1914, visande astrografens uppställning. Framför stå direktören för Upsala observatorium prof. Östen Bergstrand (1), direktören för observatoriet och den internationella astronomiska anstalten i Köpenhamn prof. Elis Strömberg (2) samt amanuensen vid Upsala observatorium d:r Knut Lundmark (3). Efter fotografi.

Forts. fr. sid. 647.

talas, hvilka vetenskapliga prestationer, som tack vare detta och enbart tack vare detta instrument kunnat åstadkommas vid Upsala observatorium. Sålunda utfördes med detta mycket värdefulla undersökningar af sölen vid totala solförmörkelsen år 1914. Nu användes detta instrument framför allt vid utforskandet af Nova Aquilae; den i ett föregående nummer af H. 8. D. återgifna fotografien af denna stjärna var tagen med den ena af dess fotografiska tuber. Dess största betydelse har emellertid legat däri, att den möjliggjort ett slag af forskning, som inom den astronomiska vetenskapen blifvit epokgörande och som har största vikt för vår kännedom om världssalltets byggnad. Det är utforskandet af nebulosornas spektra, främst de s. k. spiralnebulosornas. Huru pass epokgörande dessa forskning är, förstär var och en, när det nämnes, att medan man förut känt till ungefär ett 10-tal nebulosors spektra blott — beroende på omöjligheten att kunna fotografera ett spektrum af så ljussvaga objekt — har man nu i Upsala, tack vare detta instrument och tack vare vissa svenska astronoms snille, medelst en särskild metod redan lyckats bestämma omkr. 200 nebulosors spektra, och beräknar kunna göra det för ialles 500 stycken. Tyvärr är detta lilla instruments förmåga därmed slut, ty för att komma åt de tusentals öfriga nebulosor, man känner, behöfs ett större instrument. Därför nödgas man snart på observatoriet, att överlämna den nya metoden, denna glänsande frukt af svenskt snille och svensk företagsamhet, till ett tyskt observatorium, som har de erforderliga medlen till att kunna fortsätta, och i den svenska astronomiska världen är man gifvetvis mycket nedslagen öfver detta. Mera än någonstädes annars vore här behöflig en svensk donators hjälp, ty stafen är för mycket upptagen med annat för att visa intresse åt detta håll. Upsala astrograf har dock redan åstadkommit tillräckligt, för att intaga en rangplats bland alla världens astronomiska instrument.

De båda nu nämnda refraktorerna, stora refraktorn, och astrografen, äro observatoriets bägge största

och viktigaste instrument. Man har likväl ännu en stor kikare af ungefär 4 meters längd och med en 24 cm. objektivlins, hvilken var observatoriets hufvudinstrument före stora refraktorns tillkomst och då innehade dess plats, men som sedan i brist på ekonomiska medel ej sedan kunnat återuppsättas. Dessutom finnes å observatoriet en kikare af nära 2 meters längd och med en 16 cms objektivlins, den s. k. *kometsökaren*.

En af observatoriets viktigaste apparater är den å fig. 5 återgifna uppmättningsapparaten för fotografiska plåtar. I denna finnes ett flertal mikroskop jämte ytterligt noggrannt utförda måttskalor och mikrometerskruvar, med hvilka man med största precision uppmäter de fotografiska plåtarna, som exponerats i de stora, aktiva instrumenten. En dylik apparat med sina fingerade skalor hör till de finaste precisionsarbeten det stått i mänsklig förmåga att kunna utföra och betraktas därför af fackmännen med särskild vördnad. Observatoriet har utom de nu nämnda och återgifna ännu ett flertal instrument och apparater för olika vetenskapliga ändamål.

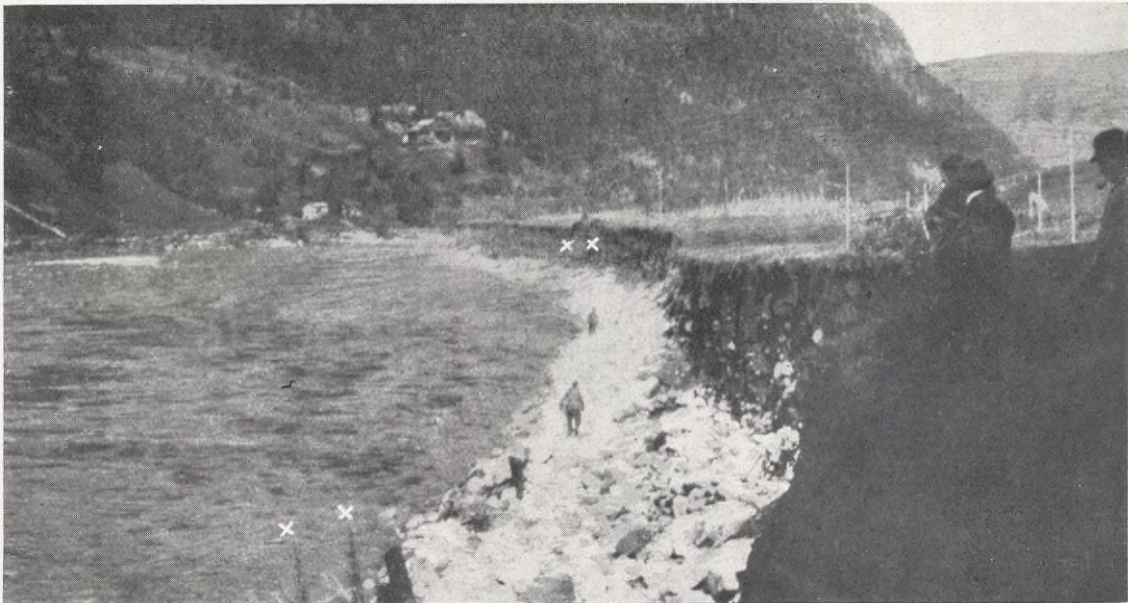
Hvilka underbara syner af främmande världar och af världssalltets öfverväldigande prakt, man ser genom de här återgifna instrumenten, kan ej den utomstående ana, inga ställen i världen torde väl mera fyllas med utrop af öfverraskning, häpnad och tjusning från åskådande och beundrande människor än tornen, där de astronomiska kikarne, hvarmed man blickar ut i det stora världssalltet, stå.

*

Observatoriets personal utgöres af tre anställda och aflönade personer, prefekten: professor Östen Bergstrand, observator d:r Hugo von Zeipel och amanuens d:r Knut Lundmark. Till personalen kan man äfven räkna d:r Bertil Lindblad, ehuru denne icke är aflönad och officiellt anställd därstädes. Just i dagarna går genom pressen ett meddelande att universitetsmyndigheterna föreslagit en personlig professor för observator von Zeipel. Detta är en sak, som är mer än väl behöflig. Först och främst är observator von Zeipel sedan lång tid tillbaka professors jämnlige i vetenskaplig kapacitet; mer än så: han torde vara en af de mest framstående forskare på den teoretiska astronomiens område, samtiden har att uppvisa. Han har också varit kallad till professor och direktör för ett österrikiskt observatorium men af obekanta skäl icke antagit detta anbud. Vidare är den astronomiska vetenskapen alltför omfattande för att kunna företäckas af en enda person och personalen å observatoriet i hög grad otillräcklig, så otillräcklig, att anskaffning af ännu en eller två personer måste gå före anskaffning af nya instrument. Slutligen är beföringsmöjligheterna på denna bana de sämsta möjliga. Det synes också af lärjungeantalet, i det antalet unga adepter vid Upsala observatorium utgöres af summa 2.

Af allt framgår, att här torde föreligga ett fält, där vidsynta och kulturellt intresserade donatorer kunna bringa en endast allt för välbehöflig handräckning åt en svensk vetenskap som äfven i utlandet lyckats af egen kraft häfda en mycket framstående rangplats.

HRR FOTOGRAFER uppmanas att vid insändande af bilder till H. 8. D. icke uraktlåta utsättande af tydligt firmanamn och adress å respektive fotografier. Endast då angifves astrografens namn.

DEN FRUKTANS-
VÄRDA ÖFVER-
SVÄMMNINGEN I
NORGE:

Öfverst: 60,000 kbm. jord bortspolade af älfven vid Rognes tunnel. Man ser 4 spetsar af skenor, märkta med x, sticka upp ur raset.

Nederst: ROGNES BRO, hvars ena del, vid x, är bortspolade af älfven jämte ett helt hus, som stod invid de ännu kvarstående.

sin jord på älfvens båda stränder, och som nu i många fall ha beröfvats såväl hem som jord. Det

är nämligen älfrensor af ända intill 50 m. bredd floden på somliga ställen rifvit med sig, medan den på andra kastat upp aldeles nya banker af sand och sten. Trots den oerhörda kraft hvarmed katastrofen inträffat, har hittills ej, underbart nog, försports förlusten af ett enda människolif. Den stora skada öfversvämningen anställt på offentliga vägar, järnvägslinjen och privata anläggningar räknas sammanlagt uppgå till mellan 2 å 3 millioner.

Till bilder å sid. 644.

En eskader af tre svenska skeppsgossefartyg, *Jarramas*, *Najaden* och *Gladan*, under befäl af kommandörkapten E. W. Peyron har i dagarna gästat Kristiania. Fartygen, som äro de första svenska örlogsmän hvilka efter 1905 gästade norsk hamn, anlände fredagen den 28 juni till Norge, där de ankrade på redden utanför Bygdö. Med anledning af besöket ägde en hel del fästligheter rum. På måndagen gaf konung Haakon företrädare åt kommandörkapten Peyron, kapten von Schultz, kapten Flygare och kapten Ekebohm. Samma dag hade Svenska sällskapet i Kristiania anordnat en stor fäst å Frognersåtern för de svenska örlogsmännens officerare och besättningar. Härvid märktes bland de närvarande Sveriges minister vid norska hovet, friherre Ramel, generalkonsul Bergvall, legationsrådet greve Bonde och ordföranden i Svenska sällskapet R. N. Germundson, Norske kommanderande amiralen Dawes hade likaledes till de svenska gästernas ära inbjudit samtliga officerare på örlogsmännen till middag och supé. Efter några dagars uppehåll återvände eskadern till den svenska västkusten, medtagande många ljusa och fästliga minnen från den angenämt njutna gästfärden till sitt broderland.

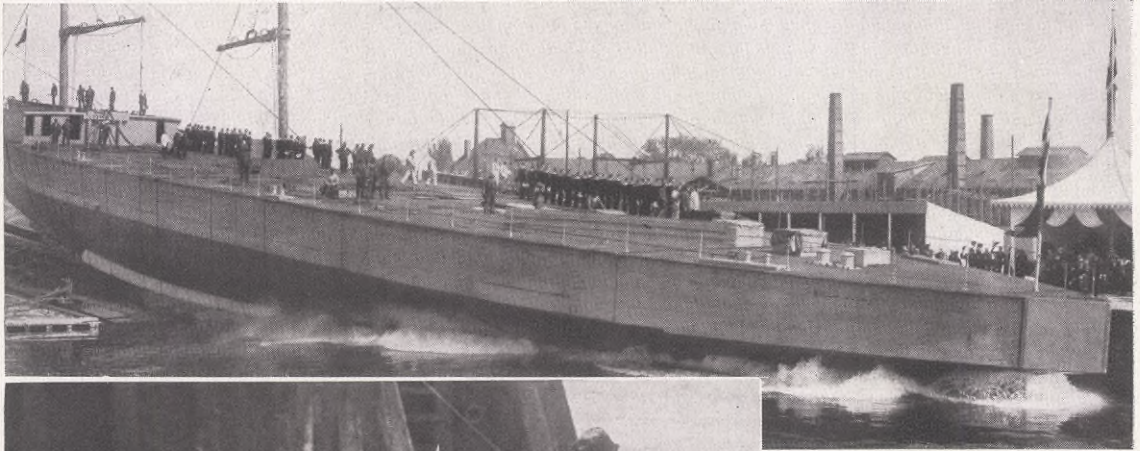
Efter fotografier.

Kliche: Besigt Sjöfverparn.

En öfversvämning, som Norge i mannaminne ej kunnat uppvisa maken till, inträffade i slutet af juni i Trøndelagen, då *Guldalsälven* till följd af den starka rägnperioden plötsligt steg öfver sina bräddar. Flodens stigande skedde med sådan enastående hastighet att vattnet inom loppet af endast några timmar nådde en höjd af ända till sju meter. Förödelsen blef katastrofartad, isynnerhet drabbande den viktiga järnvägsleden mellan norra och södra Norge samt den därpå berörda traktens gårdar, broar, gröda och skog. Man kan göra sig ett begrepp om stormflodens våldsamhet, då vattenståndet, när det var som högst, nådde ända upp till andra våningen i somliga bondgårdar, så att befolkningen endast med tillhjälp af roddbåtar kunde rädda sig ur faran.

Särskildt beklagligt för norskt kommunikationsväsen är denna olycka, som utefter långa sträckor raserat och ödelagt landets äldsta och enda järnvägslinje mellan Nord- och Syd-Norge. Under afvaktan på denna linjes återställande ha de resande på routen Trondhjem—Kristiania varit hänvisade att begagna sig af den långa omvägen öfver Storlien genom Sverige.

Mest kännbara äro dock sannolikt de förluster som gått ut öfver bygdens eget folk — detta trofasta och ensliga dalfolk, som byggt upp sina hus och beredt

DANSKA KUSTFÖRSVARSFARTYGET
"NIELS JUEL" LÖPER AF STAPELN Å
DANSKA ÖRLOGSVARFVET.

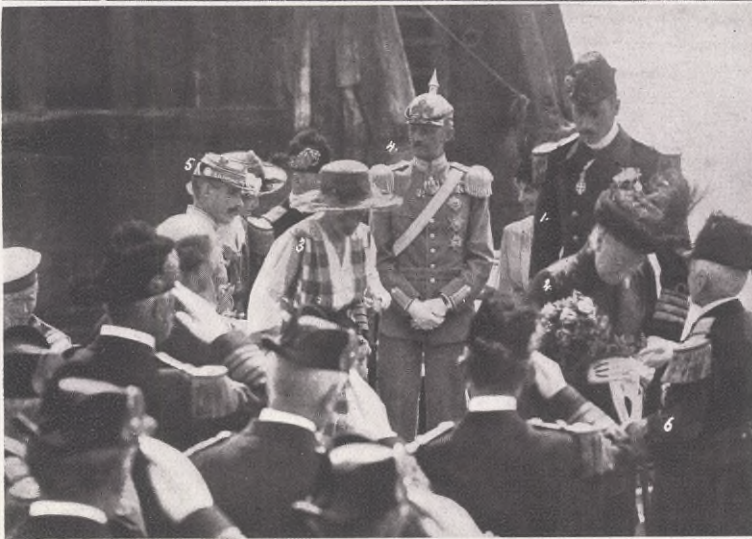

Foto. Elfvall, Kjöpm. DE KUNGLIGA PERSONERNA LANDSTIGA Å VARFVET:
Å foton synliga äro: Konung Christian (1), enkedrottning Lovisa (2), drottning Alexandrine (3), prins Carl af Sverige (4), prins Harald (5) äfvensom konteramiral Nyholm (6)

Den 3 juli firades i Danmark högtidligen stapelafloppningen af kustförsvarsfartyget "Niels Juel" — det största danska örlogsskepp som efter Helgoland sjösatts i Danmark. Högtidligheten bevestades af danska konungaparet och öfriga medlemmar ur danska konungahuset samt af prins Carl och prinsessan Ingeborg af Sverige. I själfva sjösättningsögonblicket markerade fartyget och blef en lång stund liggande på bädden, innan det slutligen under ändlösa hurra-rop och kanondunder i ståtligt crescendo gled ut från stapeln och, brytande en hvit skumbölja omkring sig, ned i sitt rätta element.

Amatörfoto. F. Rasmussen, Stölm.

TVÅ AF DE FYRA TYSKA FLYGDESERTÖRERNA LANDA I BYN STENGADE VID RUDKJÖBING DEN 20 JUNI. Text å sid. 654.

Kliché: Kem. A.-B. från Strykerstr. 2.

Foto. Karnell, Gbg. Kistob: Bengt SJ/Veroparre.
KONSUL J. HYBERG,
Svenska Mässans kommissarie.

beskaffenhet, för att de skola falla den konsumerande allmänheten i smaken, och om det prisläge, som också är en af förutsättningarna härför. Äfven i det hänseendet har detta personliga sammanträffande synnerligt värde, att grosshandeln härvid kan stå särskildt den lilla industrien och handverket till tjänst med värdefulla råd och upplysningar beträffande anskaffning af råvaror och halfabrikat för deras tillverkningar. Mässan är med ett ord sagdt ett det viktigaste medel för åstadkommande af den samverkan mellan handel och industri resp. handverk, som hittills utgjort en brist i vårt svenska produktionssystem.

Emellertid sträcker sig den svenska varumässans intentioner äfven längre. Den inhemska marknadens bevarande för svensk produktion är visserligen den första och viktigaste uppgiften. Men hvarje lifskraftig produktion sträcker ovillkorligt sina mål utöfver gränsen äfven till främmande omsättningsområden. Mässan skall framförallt i framtiden blifva ett led äfven i vårt lands exportor-

Måndagen den 8 juli öppnades den första svenska varumässan i Göteborg för att därefter fortgå under en vecka. Liflig har tillströmningen af varuutställare varit, vida öfver förväntan hafva köpare anmält sig. Omfattningen af de affärer, som i mässan göras, är då detta skrives, ännu icke känd. Men man har ingen anledning betvifla, att mässan äfven i det stycket skall öfverträffa förväntningarna. Också har Göteborgs Handelskammare, hvilken är mässans anordnare, redan beslutit, att mässan nästa år skall återupprepas.

Den uppgift årets varumässa närmast uppställt för sig är att befördra den inhemska svenska marknadens organisation för upptagande af den inhemska produktionen till fördelning på den inhemska konsumentkretsen. Genom att på en plats som i en brännpunkt förena efterfrågan och utbud af de varor, hvilka lämpa sig för mässomsättning, blir det möjligt för producenterna att erhålla kännedom om marknadens behof, och detta icke blott kvantitativt utan äfven kvalitativt, i det köpmän och tillverkare här *personligen* sammanträffa och de förstnämnda därvid kunna gifva de senare de värdefullaste vinkar och råd rörande varornas

Foto. Karnell, Gbg. Kistob: Bengt SJ/Veroparre.
DIREKTÖR W. ZACHRISSON,
Initiativtagaren till Svenska Mässan samt
dess kassa förvaltare.

ganisation. Och det är ur denna synpunkt Göteborg gör anspråk på att blifva permanenta platsen för vår svenska hufvudvarumässa. Naturligtvis utesluter detta icke uppkomsten af mera lokala mässor i söder för export på Tyskland, i öster för export på Ryssland. Men som hufvudmässort passar endast det stora centrum för Sveriges handel på länderna bortom hafven, hvartill naturförhållandena och det geografiska läget bestämt Göteborg. Vårt land är icke så stort, att det går an för det att splittra sin kommersiella kraft. Göteborgsmässan måste bli Sveriges hufvudexportmässa.

All handel hvilat emellertid på utbyte af varor. Vilja vi exportera måste vi äfven vara beredda att importera. Den dag skall därför naturligtvis komma, då på mässan skola mottagas äfven utländska säljare liksom mässan i år redan haft glädjen mottaga ett ej ringa antal utländska köpare. Särskildt gör Göteborgs läge det väl skickadt att blifva orten för *en samskandinavisk mässa*.

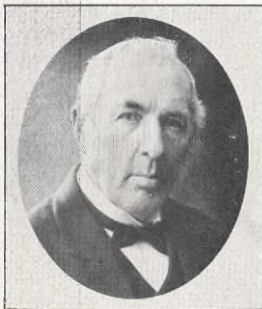
Efter fotograf. Kistob: Bengt SJ/Veroparre.
DIREKTÖR K. F. WINKRANTZ HYLLAS AF A.-B. STOCKHOLMSTELEFONS PERSONAL med anledning af sin afgång som dess chef i samband med bolagets uppgående i Rikstelefon.

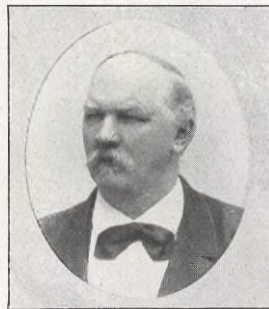
Foto. Eklund, Sthlm. Kistob: Bengt SJ/Veroparre.
ÖFVERINGENJÖR C. HALLÉN, nyutnämnd chef för Rikstelefon afd. Stockholmstelefon.

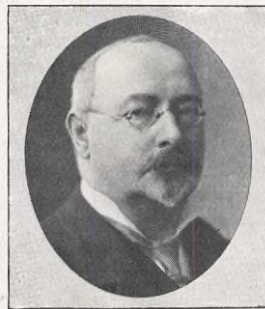
L. G. NORDQUIST †
Kontr.-prost. — Kyrkoherde. —
Vesstrand. — F. 31. † 24 juni.

N. NILSSON †.
Sakförare. — Helsingborg.
F. 39. † 23 juni.*

N. P. SJÖRÉN †.
F. d. Distr. Veterinär. — Österby
bruk. — F. 40. † 18 juni.*

H. KOCK †.
Direktör. — Stockholm.
F. 57. † 22 juni.*

Det är med glädje man erfarit, att denna tanke funnit anslutning äfven på flera håll i våra grannländer, framför allt i Danmark.

Göteborgsmässan har kunnat glädja sig åt den största välvilja från statsmakternas sida. Sveriges konungapar har gifvit dess öppnande glans genom sin närvaro. Stor och uppriktig var den hyllning, som därvid kom konungen och drottningen till del.

Med tillit och förhoppning motser man den dag, då denna köpstämman liksom fortidens i hafsbandet utanför Göta älf skall växa ut till en mötesplats för hela den europeiska nordens köpenskap; först då har den svenska varumässan i Göteborg till fullo uppnått det mål, som den föresatt sig.

Till illustr. å sid. 644.

Vi återgifva härmed ett par vackra bilder från turiststationen i *Abisko* — midnattsolens och midsommarnattens land som intet annat. Äfven häruppe firades denna sommarens högtidsdag med dans kring majstången, smyckad med kransar och guirlander från de stora vida löfskogarna däruppe. Efter gemensam supé gingo samtliga gäster på slaget 12 att hälsa solen, då denna i hela sin säregna, strålände midnattsprakt passerade meridianen.

KONUNGAPARETS RESA.

Forts. fr. sid. 648.

nade framför Värmlandsbankens hus vid torget, där konungen och drottningen med svit stego ur sina åkdon och i ett varmt och vältaligt anförande i ortsbefolkningens namn hälsades af kyrkoherde Bromander, som höjde ett lefve besvaradt af kraftiga hurrarop.

Därefter följde "Ur svenska hjärtans djup", hvarpå kapten Hugo Falk framträdde och uppläste en dikt till hennes majestät i anslutning till den praktfulla bukett af röda och gula rosor, Badens och huset Zähringens vapenfärger, som å Röda korsets Torsbyafdelnings vägnar öfverlämnats af dess ordförande, fru Anna Bromander, född Rundgren.

Härpå sjöngs unisont Värmlandsvisan. Hvitklädda små flickor, kransade med blåklint, strödde gula och blå blommor för majestäternas fötter, och det tycktes, som om både konung och drottning med glädje och tillfredsställelse mottogo den hjärtliga hyllningen.

Sedan konungaparet länge underhållit sig med en mängd personer, föreställda för deras majestäter af landshöfding Dyrssen, som medföljde på resan genom sitt län, tackade kungen hjärtligt för det vackra mottagandet, hvarpå färden fortsattes till den smakfullt prydda järnvägsstationen, där natten tillbragtes i de kungliga vagnarna.

Så smånigom tömdes gator och stigar på mäniskohoparna. Torsby hade haft en stor dag och begett den på ett i allo värdigt sätt.

På morgonen den 4 juni kl. 9.45 fortsattes färden öfver Lekvattnet, Gråsmarken och Sunne till Arvika.

H. T.

DEN SENASTE FLYGOLYCKAN.

Forts. fr. sid. 649.

skärgården inte ledt till något resultat, råder stark oro att en olycka eller i hvarje fall ett allvarigare missöde drabbat dem.

NILS NILSSON †. På sin tid eg. af Signestorps gård i Kattarp; inneh. under denna tid ett flertal komm. uppdrag; komm.-st. ordf. 75—85, nmd. ordf. 78—85, v. ordf i skolråd o. i sparb.-styr. 69—87. Styr.-led. i Skåne —Hall. jernv. 82—86. Flytt. t. Helsingborg 87 o. prakt. der ss. sakförare.

NILS SJÖRÉN †. Veter.-ex. 62, tf. länsvet. i Västerås 63, veter. v. Österby o. Leufsta bruk 64, skvadr. hästläk v. Lifreg. drag. 78—90, distr.-veterin. 80—10.

HUGO KOCK †. F. i Tyskland, efter vistelse å hand.-kontor der o. i Ryssland anst. h. firman Olson & Wright i Stockholm på 80-talet; vid firmans ombild. t. aktiebolag meddirektör.

Den första spaningen man haft på de försvunna var från Arholma sjelfva startmorgonen, då aeroplanet skymtad i nordost öfver Ålands haf. Senare har ett aeroplan observerats på en ovanligt stor höjd från Mariehamn.

Ett meddelande, som måhända kan sättas i samband med försvinnandet och kasta ett ljus öfver denna hemlighetsfulla händelse, lämnas af vakten vid Korsör. Denne hade natten till söndagen söder om Mariehamn hört surret af en flygmaskin. Vid 1-tiden upphörde plötsligt ljudet, hvarefter rök och lågor syntes utåt sjön. Manskapet hade samtidigt tyckt sig höra knallen af en explosion.

Härigenom skulle slutsatsen kunna dragas att en katastrof inträffat. Förmodan synes bestyrkt därigenom att man vid Signhildsskär hittat ilandflutna delar af en flygmaskinsvinge, medan man å en annan plats, söder om Åland, på ett starkt minspärradt område genom tub varseblifvit ett upp- och nedvändt, svårt ramponerat aeroplan. Rörande de ilandflutna spillrorna har ingenjören vid Noråska aviatikbolaget L. Fjällbäck uttalat att dessa mycket väl skulle kunna ha tillhört det försvunna hydroaeroplanet. Något bestämdt uttalande vore dock ännu för tidigt att falla, alldenstund Åländska skärgården är stor och dessutom genom minspärrningarna på flera håll otillgänglig.

Inom initierade kretsar har stämningen emellertid blifvit mer och mer pessimistisk vis å vis de båda flygarnas öde. Rörande det vid flygningen använda aeroplanet råda inom fackkretsar olika uppfattningar. En från finskt flygarhåll uttalad förmodan, att de svenska motorerna i allmänhet skulle vara för svaga, har speciellt i detta fall bemötts af ingenjör Fjällbäck, som framhållit att det levererade aeroplanet varit försedt med två motorer, och att dess maskinstyrka följaktligen varit tillräcklig att hålla densamma i kurs, äfven under starkare vind än som rådde under den dag olyckan ansetts ha inträffat.

TYSKA FLYGDESERTÖRER.

Danmark har i dagarna mottagit ett högst oväntadt besök af två militära tyska flygmaskiner hvilkas landning därstädes en tid utgjort det allmänna samtalsämnet. Det ena aeroplanet landade den 20 juni på morgonen i Valby utanför Köpenhamn, medförande två passagerare. Flera omständigheter tydde på att de

Efter porträtt.

ÅLÖM: Bengt Sjöberg

SULTAN MUHAMMED V AF TURKIET.
F. 1844. † 3 juli.

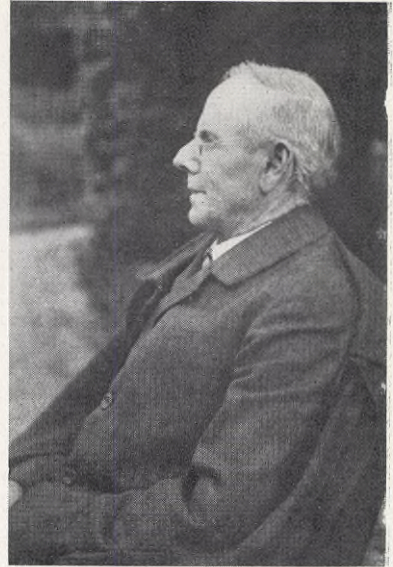
Från Konstantinopel meddelas att Turkiets sultan *Muhammed V*, förutvarande Muhammed Resehad Effendi allidit dörste den 3 juli.

Muhammed V var född den 3 november 1844 och son till sultanen Abdul Medjid. Den 27 april 1909 utropades han till sultan efter sin äldre broder Abdul Hamid.

Tronföljaren är Muhammed V:s äldste son, Zia Eddine, född 1873.

Den kände österrikiske författaren *Peter Rosegger* har nyligen allidit i en ålder af 75 år.

Med *Rosegger* bortgick Österrikes för närvarande mest betydande diktare på folklifsskildringens område. Född den 31 juli år 1843 i öfre Steiermark såsom äldste sonen till en skogsbonde och uppfödd under enkla förhållanden och i intimt samband med naturen blef hans författarskap ofta en självbiografisk återspeglning af hans lif i hemprovinsen. Till hans mest framstående arbeten räknas den år 1874 utgifna *Die Schriften des Waldschulmeisters*, hvori en skolmästare en allägsen skogsbygd, efter skiftesrika öden, tänkes halft i biktens form skildra sin lefnadssaga. Högst har *Rosegger* likväl nått i novellen, framför allt med ämnen inom det enkla folklifets ram. Äfven med den svenska litteraturen äro åtskilliga af hans verk införlifvade.

ÅLÖM: Bengt Sjöberg

DEN NYLIGEN AFLIDNE ÖSTERRIKISKE FÖRFATTAREN PETER ROSEGGER, efter senaste porträtt.

landade främlingarna voro flyktingar. Isynnerhet väckte det uppmärksamhet att de båda flygarna ej såsom andra i liknande situation förstörde aeroplanet, äfvensom att de vid förfrågan vägrade uppgifva sina namn. Såsom sedermera af förhör framgått är den ene af passagerarna identisk med den på sistone mycket omtalade professorn *Georg Friedrich Nicolai*, författaren till den i Tyskland förbjudna boken *Biologie des Krieges*, som föranledt åtal och dom till 3 veckors fängelse. Ursprungligen lydde domen på 4 månaders fängelsestraff, men genom en allmän indignation, som äfven från vissa håll funnit sig uttryck i tyska riksdagen, sänktes straffet till 3 veckor. Professor Nicolai hade nyligen afjänat detta straff, då han med bistånd af en tysk underofficer och flygare Silberhorn, genom flykt sökte undandraga sig de förföljelser han på grund af sin boks starkt freds vänliga tendenser utsattes för.

Det andra aeroplanet gick ned på Langeland. Dess förare, en mekaniker Haase och passagerare, en ung vetenskapsman vid namn Adam ha uppgifvit att de med de två andra i Danmark landade flygarna uppgjort denna flykt för att undandraga sig militärtjänsten. Då från dansk sida ingen grund förelåg för återsändande eller internering blefvo samtliga 4 flyktingar efter förhören släppta på fri fot.

VÄRLDSKRIGET.

Den *österrikiska offensiven* mellan Brenta och Piave, som inleddes den 15 juni och som efter lysande framgångar, genom Pieves stigning, ändade med ett fullständigt återtag visar sig nu, när situationen småningom helt klarnat därnere ha resulterat i så godt som intet. Visserligen kunna österrikarne från densamma sammanräkna ett fångantal af 50,000 man mot italienarnas 12,000, men de förras förluster i döda, sårade och sjuka uppgå samtidigt enligt ungerske ministerpresidenten Wekerles uppgift till den betydande siffran af 100,000 man. Som ytterligare en motgång för de österrikiska vapnen kan antecknas italienarnas intagande af *Col del Rosso* samt en mindre framgång vid *Monte Grappa*. Äfven om dessa terrängvinster i det stora hela sakna nämnvärd betydelse visa de dock att österrikiska armén för närvarande uttömt sina krafter.

På västfronten ha fransmännen ungefär samtidigt mellan *Ambleny* och *Montgobert* lyckats intränga i de tyska linjerna och taga omkring 1,000 fångar. I öfrigt råder ett relativt stillastående i själfva striden, medan en ökad rekognosceringsverksamhet från båda hållen synes bebåda att ej allenast tyska härledningnigen utan äfven general Foch denna gång förbereder en ny offensiv.

Medan sålunda på stridsfronterna spänningen för några ögonblick åtagit tilldraga sig händelserna i Ryssland allt större uppmärksamhet. De sensationella ryktena om ex-tsarens borttröjande ha trädt i bakgrunden för den oroande *Murman-frågan*, hvilken hotar att få en ny och för förhållandena i Norden kritisk aktualitet. I denna riktning meddelar ett telegram att en finsk-tysk aktion mot Östkarelen och Murmanbanan vore omedelbart förestående och detta såsom en direkt följd af de krigiska förberedelser i form af truppöfverläggningar och förankringar af krigsfartyg ententen företagit vid Murmankusten. Ehuru alla meddelanden i denna hemlighetsfulla affär ännu befinna sig på de obekräftade ryktenas ståndpunkt framgår dock med all tydlighet att egendomliga händelser stå för dörren i de nordligaste trakterna af Ryssland.

Som en efterdyning af *von Kühlmanns* stora tal i tyska riksdagen, hvars kärnpunkt dekretade att kriget ej mera kan afgöras med vapenmakt, ha fredsteciken här och hvar gifvit nya intryck åt nationernas längtan efter en slutlig uppgörelse på samförståndets väg. Märkligast af dessa äro de ansträngningar som *lord Lansdownes* anhängare sägas göra i England för att vinna arbetarnes stöd för en fredsregering med lord Lansdowne i spetsen. I detta syfte samarbeta de pacifistiska socialisterna med de freds vänliga kapitalisterna och uppgifves man äfven söka erhålla Trade Unions stöd för en Lansdownsregering.

Med de mörka framtidsutsikter för ett afgörande stridsfronterna efter nära fyra års krig erbjuda vänder sig världens hopp sannolikt äfven allt starkare mot den möjligheten att andra och fredligare krafter i tysthet skola kunna röja och klarlägga de vägar för en samförståndsfred, hvilka vapenmakten endast mer och mer synes rasera till grus och spillror.

Foto. Jørgen, Sölm.

UNDERLÖJTNANTEN VID KRONPRINSENS HUSARREGIMENTE Z. DE PRZYBYSZEWSKI-WESTRUP ägare till "Voter", eröfrare af det nyinstiftade "Svenskt Derby".

Sveriges första Derbydag kunde söndagen den 30 juni firas på Jägersrobanan i Malmö i närvaro af en lysande åskådaresamling om flera tusentals personer, hvaribland märktes kronprinsparet och hertigparet af Västergötland. Äfven voro iögonen fällande de många danska uniformer som på sadelplatsen blandades med de svenska, de senare, naturligt nog, hufvudsakligen representerade från våra kavalleriregimenten.

Väderleken var strålande och tällingarne förmådde alltigenom hålla intresset i hög spänning. Konungens hederspris eröfrades af löjtnant Peyron på Sannarp i den stora steeplechasan på 4,500 meter.

Dagens stora evenemang var emellertid det svenska Derbyt, slättlopp på 2,400 meter, ridet för första gången och öppet för 3-åriga skandinaviska hästar, ridna af jockeyer.

Häri deltog inalles 8 hästar. Ehuru favoriten Voter, ägare underlöjtnant Westrup, Derbysegraren från Klampenborg och riden af den skicklige jockeyen Allen, ej särskildt utmärkte sig vid starten, visade han sig dock snart kunna öfvertaga ledningen.

Intresset för utgången var äfven högt spändt, och då slutligen Voter först af alla strök

SVENSKA RÖDA STJÄRNANS AMBULANS I FINLAND. Ambulansen favorit matas.

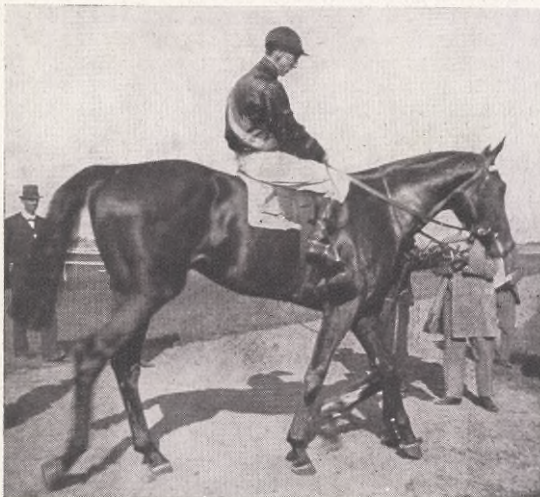
Foto. Brask, Tammerfors.

Foto. Rahm, Malmö.

"VOTER."

Kitsh: Kem. A.-H. Bengt SJÖversparre, Sölm—Gbg.

förbi målet, utbröt ett intensivt jubel bland åskådarna. Häri blandade sig sannolikt glädjen öfver att detta pris, när det för första gången utdelades här i landet, eröfrats af ett svenskt fullblod.

Underlöjtnant Z. de Przybyszewski-Westrup, har sålunda till den nyligen vunna segern i Skandinaviskt Derby, äfven lagt eröfringen af Sveriges första Derbypris — den magnifika Derbyvasen och 7,000 kronor.

Dagen före Derbyt ägde ännu en introducering af ett nytt lopp rum vid Jägersrobanan i det att Sveriges första Kriterium, slättlopp på 1,000 meter för 2-åringar, då gick af stapeln. Häri deltog endast 6 hästar. Priset tillföll kammarherriden G. Howden-Rönnenkamps Pascha, riden af jockeyen Funch.

"VOTER" MED SIN JOCKEY ALLEN, efter segerloppet.

Amatörfoto. Bondeson, Svalöf.

Svenska Röda stjärnans veterinärambulans i Finland återkom den 30 juni till Stockholm med ängaren Birger Jarl. Vid debarckeringen möttes expeditionen af medlemmar ur Centralstyrelsen, finske ministern m. fl.

Rörande ambulansens erfarenheter meddelade veterinär G. Danellus, som efter d:r Forssels hemresa förestått densamma, att dessa voro de bästa, särskildt i praktiskt hänseende. En synnerligt vacker eloge ägnades de kvinnliga assistenterna, som under dessa månader tillförlitligt bevisat sin lämplighet för den krävande uppgiften.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd. För Berättelser och Historietter gäller ovilkorligt förbud.